

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра філософії і соціально-гуманітарних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

В.Г. Грановська В.Г. Грановська

«28» 08 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія освіти

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень магістр

(бакалавр, магістр)

спеціальність 015 Професійна освіта

(цифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Професійна освіта (Економіка)

спеціалізація Економіка

(назва спеціалізації)

факультет Економічний

(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «*Філософія освіти*» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Професійна освіта (Економіка)», спеціальністю *015 Професійна освіта (Економіка)*

Розробники: Берегова Г.Д., завідувач кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності *015 Професійна освіта (Економіка)*
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01. Освіта	обов'язкова	
Змістових частин – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 015 Професійна освіта (Економіка)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання Рівні та форми наукового пізнання		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2год самостійної роботи студента – 4год	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		12 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	98 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю:			
іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 30 год. до 90год.
для заочної форми навчання – 22 год. до 98 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Вивчення дисципліни “Філософія освіти” є необхідною умовою підготовки слухачів магістратури до професійної діяльності в галузі освіти. Отже, метою курсу є: формування самостійного, творчого мислення через засвоєння теоретичних та методологічних засад сучасної освіти; переорієнтація мислення на засвоєння і застосування метода філософської рефлексії в освіті; поєднати фундаментальну професійну підготовку слухачів з сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст, засоби і форми виховного процесу, роль його суб'єктів.

Завдання

- вивчення основних структурних підрозділів філософії сучасної освіти;
- опанування знаннями стосовно основних соціальних функцій освіти;
- вивчення головних методологічних традицій та концепцій освіти;
- вивчення ключових проблем освітньої галузі;
- опанування умінь аналітично та критично об'єктивувати та вирішувати проблемні моменти шляхом втілення філософських методологій.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: історію розвитку філософсько-педагогічної проблематики; провідні теоретико-методологічні засади сучасної освіти; ціннісно-цільові пріоритети освіти; сутність нової освітньої парадигми; філософсько-антропологічні засади сучасної педагогіки; філософсько-методологічні засади управління системою освіти; уміти: обгрунтувати свою світоглядну і громадську позицію; аналізувати філософські засади і тенденції сучасної освіти; показати онтологічні і аксіологічні засади освіти; відстоювати свої погляди; застосовувати філософські знання у своїй галузі наукових досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Філософія освіти як галузь філософського знання

Тема 1. Філософія освіти як галузь філософського знання.

Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти.

Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти.

Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.

Тема 5. Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології.

Тема 6. Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Філософія науки як галузь філософського знання												
Тема 1. Філософія освіти як галузь філософського знання.	20	2	2			16	20	2	2			16
Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти.	20	2	4			14	22	2	2			18
Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти.	20	2	2			16	19	2	1			16
Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.	20	2	4			14	20	2	2			16
Тема 5. Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології.	20	2	2			16	19	2	1			16
Тема 6. Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи	20	2	4			14	20	2	2			16
Усього годин	120	12	18			90	120	12	10			98

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістова частина 1. Філософія освіти як галузь філософського знання		
1	Філософія освіти як галузь філософського знання.	2/2
2	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти.	2/2
3	Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти.	2/2
4	Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.	2/2
5	Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології.	2/2
6	Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи	2/2
Разом		12/12

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія освіти як галузь філософського знання.	2/2
2	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти.	4/2
3	Соціокультурні та духовні передумови виникнення освіти. Інституціоналізація освіти.	2/1
4	Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти.	4/2
5	Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології.	2/1
6	Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи	4/2
Разом		18/10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Співвідношення філософії та освіти: філософія освіти: статус, проблеми, перспективи. Глобальні проблеми XXI ст. — виклик сучасній освіті. Формування та розвиток сучасних освітніх парадигм. Основні проблеми сучасної філософії освіти.	46/49
2	Філософські підвалини педагогіки гармонійної цілісності: Культура та освіта. Освіта як цінність і цінності в освіті. Співвідношення понять: грамотність — освіченість — професійна компетентність. Основні історичні етапи розвитку взаємодії філософії та освіти. Античні ідеали освіти. Ідеї вільного розвитку особистості доби Відродження. Теоретико-методологічні основи освітньої парадигми Просвітництва. Розвиток активної особистості в педагогічній системі Й. Песталоцці.	44/49
Разом		90 /98

8. Індивідуальні завдання

- Проблема самовдосконалення та самоактуалізації в освітньому просторі сучасної України.
- Освітні ідеали як філософська проблема.
- Міждисциплінарний контекст філософії освіти.
- Філософія освіти як ключова детермінанта змін в освітньому просторі.
- Освіта як культурний посередник.
- Менталеутворюючий потенціал освіти.
- Освітні цінності нинішньої України у контексті реформування вищої школи.
- Вплив світових процесів суспільного розвитку на становлення сучасного духу епохи.
- Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи.
- Перспективи розвитку професії викладача у нових соціально-економічних та інформаційних умовах.
- Пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору.

9. Методи навчання

Педагогічного впливу (розповідь, бесіда, пояснення, демонстрація).
Інтерактивні (діалог, полілог, виступи, дискусії, диспути).
Імітаційні (моделювання морально-етичних ситуацій).

10. Методи контролю

Усне опитування, індивідуальні виступи, ККР, тестування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістова частина I							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
10	15	15	10	10	15	25	

T1, T2 ... T7 – теми змістових частин

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34
Шкала ECTS недиференційована шкала		
P	60	100
F	0	59

12. Методичне забезпечення

1. Берегова Г.Д. Філософія освіти: Опорний конспект лекцій. ХДАУ. 2019.
2. Берегова Г.Д. Філософія освіти: Методичні рекомендації для самостійної роботи та поглибленого вивчення. ХДАУ. 2019.
3. Ніч Т. В. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Філософія освіти» (для магіст.). К.: МАУП, 2007. 14 с.
4. Філософія освіти: Навчальний посібник; За заг. ред. В. Андрушенка. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 329 с.

13. Рекомендована література

Базова

- Андрущенко В.П. Філософія як теорія і методологія розвитку освіти. Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи. Збірник наукових праць. – Вип.3. – К.: Знання, 2000. – С.17-23.
- Андрущенко В., Лутай В. Про концептуальні засади філософії освіти України. *Практ. філософія*. 2004. №2. С. 35-43.
- Амонашвили Ш.А. Размышление о гуманной педагогике. – М.: Издательский Дом Ш.А.Амонашвили, 1996. – 494с.
- Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. – Київ, 2010. – 164 с.
- Берегова Г.Д. Взаємоперетин філософії освіти й виховання у теоретичній реконструкції форм і способів спілкування поколінь. *Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія «Філософія. Психологія. Педагогіка». - №1 (37). – 2013. - С. 3-9.
- Берегова Г.Д. Пошуки нових філософсько-освітніх парадигм у контексті освітньої кризи. *Науковий журнал «Вісник ДАКККІМ»*. – № 4. – К.: Міленіум, 2013. – С. 3-8.
- Берегова Г.Д. Світоглядний діапазон філософського енергетизму. Збірник наукових праць «Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури» ДАКККІМ. – Випуск XXXI. – К.: Міленіум, 2013. – С. 3-9.
- Берегова Г.Д. Філософія образования: характер воспитания философией в системе сознательных влияний на личность. *Научный журнал «Вестник Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы. Серыя 1. Гісторыя і археалогія. Філасофія. Паліталогія»*. – №1 (144). – 2013. – 1 родно: ГрГУ. – С.113-121.
- Beregova G. D. Actuality of researches from philosophy of education at higher agrarian school of Ukraine. *Canadian Journal of Science, Education and Culture*, 2014, No.1. (5) (January-June). Volume II. «Toronto Press». Toronto, 2014. – p.457-552.
- Берегова Г.Д. Філософія освіти як дослідницька галузь: напрями й течії / *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Соціологічні науки». Випуск 1. – Херсон: ХДУ, 2015. – С. 7-14.
- Берегова Г.Д. Інтелектуалізація філософського знання у вищій школі як вимір соціальної реальності / *Науковий вісник Херсонського державного університету*, Випуск 2. – Херсон: ХДУ 2015 р. – С. 7-15.
- Берегова Г.Д. Значущість філософії освіти в історичному контексті / *«Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії»: Збірник наукових праць*. Випуск 65. – Запоріжжя, РВВ ЗДІА, 2016. – 290 с. С. 251-262.
- Beregova G. D. Philosophy of education: pragmatism-instrumentalists the concept of formation of man's future in high school. – *The Scientific Journal «Future human image»*. 2016. – p. 31-45.
- Beregova G.D. The Philosophy of Unity and Development of Harmony as an Option of the Anthropocosmic World View. *The Academic Journal «Philosophy and Cosmology»*. Volume 18. Kyiv: International Society of Philosophy and Cosmology, 2017: p. 104-111.
- Берегова Г.Д. Філософія освіти: основні методологічні вектори формування світогляду людини майбутнього у вищій школі (Philosophy of Education: Main Methodological Vectors of Moulding the Person of the Future in Higher Education). *Міжнародний журнал «Future human image»*. – Том 8. – МФКО, 2017. – С.14-29.
- Берегова Г.Д. Взаємоперетин навчання й виховання особистості у філософії освіти: від середньовіччя до просвітництва. *Філософія та гуманізм*. – 2018. – Вип. 2 (6). – Одеса: Одеський національний політехнічний університет – 2018. – С. 15-22.
- Берегова Г.Д. Сучасна освіта: між консерватизмом і лібералізмом. // *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba*. – February # 31, 2019.- 277. – С.53-56.
- Berehova, Halyna. Philosophy of Education: Cosmism in the System of Philosophical Knowledge. *FILOSOFIJA. SOCIOLOGIJA. Lietuvos mokslų akademija*, 2020. T. 31. Nr. 1, p. 43–50.
- Верников М. Проблема особистості в наукових працях С.Балея // *Філософські пошуки: Зб. наук. пр.*, Вип..IV.: Львів-Одеса: Cogito-Центр Європи, 1997 – С.21-26.
- Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века (В поисках практикоориентированных образовательных концепций). – М.: Совершенство, 1998. – 608с.
- Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / Отв.ред. и сост. П.В.Алексеев. – М.: Школа-Пресс, 1995. – 448с.
- Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь. – 1997. – 376с.
- Кленко С.Ф. Конспекти з філософії освіти. – Полтава: ПОІШО, 2007. – 424 с.

Клепо С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 328 с.
Култаєва М. Футурологічні розвідки сучасної філософії освіти: теоретичні побудови та проблеми їх здійснення (стаття друга) // Філософська думка. – 2002. – №5. – С.59-75.
Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навчальний посібник. К.: Центр Магістр-S Творчої спілки вчителів України, 1996. – 256с.

Допоміжна

Берегова Г.Д. Освітньо-виховний потенціал філософських знань у системі вищої аграрної освіти в Україні: Монографія / Галина Берегова. – Херсон: Айлант, 2012. – 312 с.
Берегова Г.Д. Трансформаційні вектори формування світогляду особистості у вищій аграрній школі. АгроТерра: Освіта, наука, бізнес. – Випуск 1 (1). – К.: Науково-методичний центр «Агроосвіта», 2016. – С. 50-56.
Берегова Г.Д. Філософська компонента в освітньо-виховному процесі вітчизняних аграрних ВНЗ. Журнал «Education and Pedagogical Sciences». – № 4 (159). – Луганськ: 2013. – С. 35-43.
Бубер М. Два образи вери. – М.: Республика, 1996. – 463 с.
Гершунский Б.С. Філософія образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций). – М.: Совершенство, 1998. – 608 с.
Гусинский Э.Н. Турчанинова Ю.И. Введение в философию образования. – М.: Логос, 2000. – 224 с.
Дьюи Дж. Введение в философию воспитания; Пер.с англ. – М.: ЦК ВСРП, 1921. – 62 с.
Дьюи Дж. Реконструкция в философии; Пер. с англ. М. Занадворова, М. Шикова. – М.: Логос, 2001. – 161 с.
Запесоцкий А.С. Образование: философия, культурология, политика. – М.: Наука, 2002. – 456 с.
Еппл Майк В. Культурна політика і освіта; Пер. з англ. – К.: Веселка, 2002. – 158с.
Култаєва М. Футурологічні розвідки сучасної філософії освіти: теоретичні побудови та проблеми їх здійснення (стаття друга) // Філософська думка. – 2002. – №5. – С.59-75.
Маслоу А.Г. Дальние пределы человеческой психики : Пер. с англ. – СПб.: ЕВРАЗИЯ, 1997. – 430 с.
Пищулин Н.П. Огородников Ю.А. Філософія образования. – М.: МГПУ, 1999. – 234 с.
Скотна Н.В. Особа в розколотій цивілізації: світогляд, проблеми освіти і виховання: Автореф. дис. ... д-ра філософ. наук: 09.00.10. АІН України. Ін-т вищої освіти. – К., 2005. – 46 с.
Скотна Н.В. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: колективна монографія. Нац. Академія пед. наук України, Ін-т вищої освіти. – К.: Педагогічна думка, 2010. – 312 с.
Степанов О. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2011. – 416 с.
Терещицький С.О. Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу): Монографія – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – 197 с.
Філософські абрисы сучасної освіти: [монографія] / [І. Предборська, Г. Вишинська В. Гайденко та ін.]. Суми: ВТД Університетська книга, 2006. – 226 с.
Bollnow O.F. Anthropologische Pädagogik. – Bern, Stuttgart: Paul Haupt, 1983. – 144 s.
Dewey J. Liberalism and Social Action. – N. Y.: 1935.
The Later Works of John Dewey. – Carbondale, 1987. – V. 11. – (P. 31).
Dewey J. The Middle Works of John Dewey, 1899-1924. – Vol. 5. – Carbondale and Edwardsville, 1978. – 544 p.
Harry S. Broudy. Philosophy of education: an organization of topics and selected sources. – Urbana, Chicago and London: University of Illinois Press, 1967. – 287 p.
Philip. G. Smith. Philosophy of education: introductory studies. – New York: Evanston and London, 1965. – P. 51-71.
Wilfred Carr. Philosophy and education. Journal of Philosophy of education. – vol. 38/1. – 2004. – p. 55-83.